

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry
Ullanlinnankatu 1 A 3
00130 HELSINKI

TÄYDENTÄVÄ LAUSUNTO VN/22625/2023
26.6.2026

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eläinten lääkitsemisestä

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eläinten lääkitsemisestä.

SML pitää asetuksen tavoitteita kannatettavina. Sääntelyn selkeyttäminen, digitaalisten menettelyjen hyödyntäminen ja mikrobilääkeresistenssin torjunta ovat tärkeitä tavoitteita myös eläinten terveyden ja elintarviketurvallisuuden näkökulmasta. Mehiläiset ovat kuitenkin eläinlääkinnällisesti ja biologisesti poikkeuksellinen eläinryhmä, minkä vuoksi osa asetuksen yleisistä säännöksistä ei sovellu mehiläistarhaukseen sellaisenaan. SML pyytää, että asetuksen perustelumuiotiossa tai soveltamisohjeissa mehiläiset ja muut hyönteiset huomioidaan erikseen tulkinnan yhdenmukaistamiseksi.

Mikrobilääkkeitä koskevat säännökset (8 § ja 9 §) eivät käytännössä sovellu mehiläistarhaukseen Suomessa. Mehiläisten tauteja ei Suomessa hoideta mikrobilääkkeillä, eikä mikrobilääkkeiden käyttö mehiläisille kuulu nykyiseen hyväksytyyn hoitokäytäntöön. SML esittää, että asetuksen perusteluihin lisätään selventävä maininta siitä, ettei mikrobilääkkeiden käyttöä ja herkkyystestivaatimuksia koskevia säännöksiä sovelleta mehiläisiin tilanteissa, joissa mikrobilääkkeitä ei käytetä, eikä niille ole hyväksyttyä käyttötarkoitusta.

Terveydenhuoltosuunnitelmaa ja lääkitsemissuunnitelmaa koskevat vaatimukset (19 §) tulisi sovittaa mehiläistarhauksen erityispiirteisiin. Mehiläistarhaus ei kuulu tavanomaisiin tuotantoeläinten terveydenhuoltojärjestelmiin, eikä mehiläisille ole rokotusohjelmia tai vastaavia eläinlääkinnällisiä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. SML katsoo, ettei mehiläistarhaukselle tule asetuksella synnyttää velvoitetta terveydenhuoltosopimukseen tai laajaan lääkitsemissuunnitelmaan silloin, kun toiminnassa noudatetaan vakiintuneita, mehiläisalan ohjeistukseen perustuvia tautien ehkäisyn ja varroan torjunnan käytäntöjä.

Lääkkeiden luovutusta ja käyttöohjeita koskevia säännöksiä (18 §) tulee soveltaa mehiläistarhaukseen nykykäytännön ja valmisteiden hyväksytyjen käyttöohjeiden mukaisesti. Mehiläisillä varroapunkin torjunnassa käytetään hyväksytyjä valmisteita ja vaikuttavia aineita, kuten tymolia sekä muurahais- ja oksaalihappoa. Näiden käyttö perustuu vakiintuneisiin käyttöohjeisiin ja tarhakohtaiseen tilanteeseen, ei yksittäisen eläimen lääkitsemiseen. SML esittää, että mehiläisten tavanomaiset varroan torjuntaan käytettävät valmisteet voidaan jatkossakin luovuttaa ja käyttää hyväksytyjen käyttöohjeiden mukaisesti ilman erillistä yksilöllistä lääkitsemissuunnitelmaa. Lisäksi asetuksen perusteluissa olisi hyvä selventää, miten käsitteet "eläin" ja "eläinryhmä" tulkitaan mehiläisyhteiskunnan kaltaisissa hyönteisyhteiskunnissa.

Eläinlääkärin kliinistä tutkimusta koskevaa säännöstä (7 §) ei voida soveltaa mehiläispeisiin samalla tavoin kuin yksilöeläimiin. Mehiläisyhteiskunnan terveydentilan arviointi perustuu pesäkokonaisuuden havainnointiin, tarhaajan tekemiin havaintoihin ja tarvittaessa näytteisiin tai muuhun dokumentaatioon. SML esittää, että mehiläisten osalta terveydentilan arviointi voidaan tehdä tarhaajan ilmoittamien oireiden, valokuvien, näytteiden tai muun luotettavan etäarviointia tukevan aineiston perusteella silloin, kun tarhakäynti ei ole eläinlääkinnällisesti välttämätön tai käytännössä tarkoituksenmukainen. SML toteaa lisäksi, että tilanteissa, joissa Ruokaviraston laboratoriotutkimuksessa todetaan esimerkiksi esikotelomätä tai muu valvottava mehiläistauti, asia etenee viranomaismenettelyn mukaisesti ja tieto välittyy eläinlääkärille, joka ottaa tarvittaessa yhteyttä mehiläistarhaajaan. Tällaisissa tilanteissa eläinlääkärin arvio perustuu laboratoriolöydökseen, viranomaismenettelyyn sekä tarhaajalta saataviin lisätietoihin.

SML pitää tärkeänä, ettei asetuksella lisätä mehiläistarhaajien hallinnollista taakkaa ilman selkeää eläinlääkinnällistä tai elintarviketurvallisuuteen liittyvää perustetta. Mehiläistarhaus poikkeaa monista muista tuotantoeläinlajeista sekä eläinryhmän biologian että käytännön hoitomenetelmien osalta. SML esittää, että soveltamisohjeissa todetaan selkeästi, ettei mehiläistarhaukselle synny uusia hallinnollisia velvoitteita silloin, kun niillä ei ole konkreettista hyötyä mehiläisten terveydelle, tautien torjunnalle tai elintarviketurvallisuudelle.

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry on valmis osallistumaan asetuksen jatkovalmisteluun ja tarjoamaan asiantuntemustaan mehiläistarhauksen erityiskysymyksissä.

Helsingissä 26.6.2026

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry

Susanna Eloranta

Susanna Eloranta
Toiminnanjohtaja